

ELNÖKI BESZÁMOLÓ

AZ EMKE ORSZÁGOS ELNÖKSÉGÉNEK TEVÉKENYSÉGÉRŐL

2011. ÁPRILIS 10. – 2012. MÁRCIUS 31.

Dáné Tibor Kálmán elnök

1885. április 12-én volt az EMKE alakuló közgyűlése. Immár ötödik esztendeje, hogy ezt a napot az Erdélyi Magyar Közművelődés Napjának tekintjük, s az EMKE évi közgyűlését ehhez a dátumhoz legközelebb eső szombaton tartjuk. Ez az összejövétel egyben a társ és fiókszervezetek seregszemléje, az Országos Elnökség beszámolója az éves tevékenységről, valamint az egyes régiók alelnökei munkájának éwertékelője is.

Az elmúlt esztendő kiemelkedő eseménye volt az EMKE újraalakulásától eltelt húsz év történéseinek visszatekintő kiállítása, melyet a Györkös Mátyás Emlékházban tartottunk meg. Tekintettel arra, hogy az előző esztendőben ünnepeltük az Egyesület 125. évfordulóját, az újraalapítás 20. esztendejére szerényebb körülmények között emlékeztünk.

Az EMKE továbbra is megőrizte magyar kormány részéről a *nemzeti jelentőségű intézmény* státust, így az elkövetkező időszakban is a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium anyagi támogatását élvezi. Az anyaországi támogatási rendszer átszervezése kapcsán most van kialakulóban az új forráselosztás, s így, eddig az EMKE-n keresztül támogatott irodalmi és kulturális egyesületek, valamint a Magyar Házak az elkövetkezőkben a Bethlen Gábor Alapon keresztül fognak – új rendszerben – a működésükhöz szükséges anyagi támogatáshoz jutni.

Az elmúlt esztendőben az EMKE Magyar Házakkal kapcsolatos hálózatépítő munkája nem volt eredménytelen. Az RMDSZ beépítette programjába ezt a tevékenységet, mint stratégiaileg fontos társadalomépítő feladatot, s egyben támogatásáról biztosította az Egyesületet ebben a munkában. Ugyancsak az EMKE javaslatára Magyar Házak hálózata bekerült a Nemzeti Erőforrás Minisztériuma Kulturális Államtitkárságának több évre szóló, egyelőre tervezet formájában létező kulturális stratégiájába. Reménykedünk, hogy a közeljövőben megalakuló Kulturális Autónia Tanács (KAT) is felkarolja az EMKE ez irányú hálózatépítő tevékenységét.

A magyarországi Civil Összefogás Fórum és Magyar Civil Szervezetek Erdélyi Szövetsége kezdeményezésére létrejött a Kárpát-medencei kitekintésű Civil Egyeztető Tanács (CET), amelynek keretében a Kultúra és honismeret szakcsoport cselekvési tervét Szentmártoni János, a Magyar Írószövetség elnöke, valamint az EMKE elnöke közösen dolgozta ki. A CET mindkét intézményvezetőt megbízta e szaktestület további irányításával.

Az EMKE elnökét meghívták a Communitas Alapítvány kulturális szaktestületébe, valamint a román Nemzeti Kulturális Alap (AFCN) egyik szaktestületébe.

Minthogy az EMKE egyidejűleg kulturális és közösségépítő egyesület, munkánk jelentős részét e két tevékenységi terület határozza meg. Vagyis folyamatosan odafigyelünk rendezvényeink nem csak kulturális, hanem közösségépítő, közösségfejlesztő szerepkörére is. Beszámolóinkat tehát az EMKE Országos Elnökségének ez irányú tevékenységeivel kezdjük.

I. KULTÚRATEREMTÉS, RENDEZVÉNYEK, KÖZÖSSÉGÉPÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

Az EMKE Kolozsváron működő Országos Elnöksége két – önálló intézményként is működő – ingatlannal rendelkezik a városban: a Szabédi Emlékházzal és a Györkös Mányi Albert Emlékházzal. Mindkét ingatlan aktív szerepet játszik az Országos Elnökség szervezési munkájában.

I. 1. Szabédi Emlékház

Az Emlékház könyv- és irattári gyűjteményének igazgatója dr. Bartha Katalin Ágnes, aki jelenleg gyermeknevelési szabadságon van.

I.1.1. Állomány

A tavalyi közgyűlés óta az állomány Lőrinczi László Olaszországban elhunyt irodalomtörténész kéziratok hagyatékával bővült.

Ígéretet kaptunk a családtól, hogy Antal Árpád, nemrég elhunyt filológus professzor irodalmi hagyatéka is állományunkba kerül.

I. 1. 2. Irattári rendezés, feldolgozás

Tavalyról elmaradt a Domokos Géza-hagyaték kutathatóvá tételének véglegesítése, annak a tisztázása, hogy a 13,5 iratfolyómétert kitevő, katalogizált dokumentációs anyag mely tételei tehetőek kutathatóvá, és melyek nem.

Pénzforrás miatt szintén tavalyról maradt el a Kriterion Könyvkiadó 1989 előtti, nálunk lévő irattárának a feldolgozása.

I.1. 3. Rendezvények, előadások, tudományos összejövetelek az Emlékházban

2011. május 20-án a Szabédi-nap keretében koszorúzásra került sor az Emlékház udvarán, majd a résztvevők meglátogatták az emlékszobát is.

2011. júliusában megbeszélést folytattunk az Emlékházban a Millenáris Nonprofit Kft. vezetésével a szeptember 16-18 között sorra kerülő FesztMagyar kulturális fesztivál programjával kapcsolatban, melyen Kolozsvár és vonzáskörzete is képviseltette magát egy programmal, amit az EMKE szervezett. Ennek keretében kézművesek, borászok, népzeneészek, bábosok vettek részt a rendezvényen, valamint a kincses város olyan évente megrendezésre kerülő programjait lehetett reklámozni, mint a Kolozsvári Magyar Napok.

2011. júniusában találkozóra került sor az Emlékházban a Kolozsváron székelő PATRIR nevű multikulturális egyesülettel. Ennek a megbeszélésnek eredményeként a PATRIR főszervezésében október 14-16. között sorra került kolozsvári multikulturális fesztiválon fellépett a Tordaszentlászlói Hagyományörző Néptáncgyűttes, és kiállították termékeiket a kolozsvári magyar kézművesek is. Ez év január 18-án az Emlékházban újabb megbeszélésre került sor PATRIR képviselőivel, ahol az idei programok egyeztetésére került sor.

I. 2. Györkös Mányi Albert Emlékház

Az Emlékház vezetője Kós Katalin. Feladatköréhez tartozik a hagyaték ápolása, rendszerezése, a karbantartási munkálatok, folyamatos infrastrukturális fejlesztések kidolgozása és ezek gyakorlati kivitelezésének adminisztrálása, a Ház szükségleteinek beszerzése, az intézményben sorra kerülő rendezvények megtervezése, megszervezése és lebonyolítása. Ezek mellett ő

foglalkozik az Emlékház közönségkapcsolatával, nyilvánosságszervezésével, röviden “piárjával”, valamint – Ács Zsolt kollegánkkal együtt – az EMKE honlapjának szerkesztésével.

Az Emlékházban az elmúlt egy év alatt – hasonlóképpen az ezt megelőző évhez – közel 3000 ember (felnőtt és gyermek) fordult meg, illetve vett részt a több mint 60 rendezvényen.

A 2011. januárjában az Emlékházról megjelentetett háromnyelvű ismertető füzetnek nagy sikere volt az intézménybe látogatók körében.

Múlt év júliusában az Emlékház Steinway-zongorájának mechanikája felújítás alá került a Kolozsvárról elszármazott, 1986 óta a németországi Oldenburgban élő és koncerttechnikusként, zongorahangolóként dolgozó Kelemen Péter igen jelentős, nagylelkű támogatásának köszönhetően. A szakember önzetlen felajánlása Györkös Mányi Albert emlékének, az Emlékháznak, valamint Kolozsvár zenekedvelőinek és muzikusainak szól.

Ez év elején megtörtént Györkös Mányi Albert és felesége, Jakab Ilona festőművész az Emlékházban őrzött festményeinek szakszerű digitalizálása, László Miklós fotóművész önkéntes munkája révén. Ez az anyag a közeljövőben feltöltésre kerül az EMKE honlapjára.

Az elmúlt év folyamán további infrastruktúra-fejlesztésre is sor került az intézményben. Az itt megrendezett és rendszerint nagy létszámú közönséget vonzó előadások élvezhetőbbé tétele céljából sikerült továbbfejleszteni a hangosító- és vetítő rendszert.

Az Emlékház megpályázta a Györkös Mányi Albert festményeinek szakszerű tisztításának kivitelezését, valamint határainkon belül és kívül rendezendő kiállításokon való bemutatását. Bízunk benne, hogy ezen terveink valóra válhatnak.

Állandó rendezvények

A Györkös Mányi Albert Emlékház havonta (2009. januárjától, az iskolai év programjához igazodva) megrendezi a közérdeklődésnek örvendő JelesNapTár gyermekprogramot. A rendezvény a magyar néphagyomány jeles napjait eleveníti fel, megismertetve a résztvevőkkel az ezekhez kötődő szokásokat, énekeket, gyermekjátékokat, kézműves tevékenységeket. A programsorozat, amely Both Zsuzsa néprajzos, kézműves és Szabó Kinga tanító szaktudásának és lelkes munkálkodásának köszönhetően működik, nagy sikernek örvend a gyerekek és szülők, nagyszülők körében egyaránt. Az elmúlt évben tanulmányi kirándulásokra, kiszállásokra is sor került a rendezvény keretében: 2011 szeptemberében Mérában a tájház és a bivalymúzeumot, Magyarvistan a református templomot és a kőfaragóműhelyt, Széken tisztaszobát, Válaszúton pedig a Kallós Zoltán múzeumot tekintették meg, idén márciusban pedig az Erdélyi Néprajzi Múzeumot látogatták meg a rendezvény résztvevői, helybeli szakemberek vezetésével. A tanulmányi kirándulások sorát folytatni kívánjuk.

Az Emlékházban szintén havonta (2010 októberétől, az egyetemi év programjához igazodva) megrendezésre kerülnek az Ember és Természet kollégium keretében szervezett ismeretterjesztő előadások. A sorozat összeállítója és házigazdája dr. Farkas György, a Sapientia EMTE tanára.

Hetenként egyszer (2008. májusa óta) jogatanfolyam működik a Házban.

Az intézmény eddigi, valamint további rendezvényeiről az EMKE honlapján, ezen belül a címoldalon, valamint az Emlékház rendezvény-archívumában, programtervezetében és fotóarchívumában tájékozódhatnak az érdeklődők.

Az év további részére betervezett programjaink közül az alábbiakat emeljük ki:

- folytatjuk a *JelesNapTár* rendezvénysorozatot, amelyet újabb meghívottakkal, filmvetítésekkel, tanulmányi kiszállásokkal, kirándulásokkal szeretnénk gazdagítani
- augusztus 15-én Györkös Mányi Albert emlékestet rendezünk, a zenetanár-festőművész születésének 90. évfordulója tiszteletére
- októberi kezdéssel harmadik évadját indítjuk az *Ember és természet* ismeretterjesztő előadássorozatnak
- megrendezésre kerül: Tóth Orsolya Albániában készült fotóinak kiállítása, Domján József amerikai magyar képzőművész kiállítása, A *JelesNapTár* arcai címmel Farkas Bálint gyermekfotó-kiállítása, Lelkes A. Gergely budapesti festőművész kiállítása

A fentiekén kívül további rendezvények állnak egyeztetés alatt.

A következő személyeknek mondunk köszönetet az Emlékház javára végzett önkéntes, önzetlen munkájukért: Bainné Kabán Ilona, Both József, Both Zsuzsanna, Demeter András, Demeter Zsuzsa, Farkas Bálint, Farkas György, Fogarasi Orsolya, Kabán Jolán, László Miklós, Macalik Kunigunda, Szabó Kinga, Tóth Orsolya.

Megjegyezzük, hogy az elvégzendő munkák és feladatok mennyiségéhez képest az Emlékház egyetlen állandó alkalmazottja nem elegendő.

Alkalmi rendezvények

2011 áprilisától az alábbi rendezvényekre került sor az Emlékházban:

IDŐPONT	RENDEZVÉNY	SZERVEZŐ
2011		
Április 13.	Az <i>Ember és természet</i> előadássorozat keretében: Növényi hatóanyagok és korszerű alkalmazásaik – dr. Fodorpataki László, a BBTE Kísérleti Biológia Tanszék tanárának előadása	EMKE – GYMAE
Április 18.	A 20 éves Armenia Örménymagyar Baráti Társaság emlékünnepe. Emlékezés a 20. század első népiirtásának áldozataira. A 2008. április 17-25-e között Budapesten megtartott Az örmény kultúra hete alkalmával készített filmösszeállítás bemutatása.	Armenia Örménymagyar Baráti Társaság
Április 20.	Az alternatív gyógyítás művészete – milyen betegségből és hogyan gyógyulhatunk meg alternatív módszerekkel?– Nagy Botond gyógyító vetített képes előadása.	EMKE – GYMAE
Április 21.	Filmklub: Kiss Boglárka: Szálak (kisfilm, 9' / 2010), Kim Ki-duk: Tavasz, nyár, ősz, tél... és tavasz (99' / 2003). Házigazda: Tóth Orsolya, a	EMKE – GYMAE

	Sapientia EMTE gyártásvezetője.	
Május 5.	Filmklub: Pünkössti Laura: Játékszer (kisfilm, 13' / 2010), Wong Kar-wai: 2046 (129' / 2004). Házigazda: Tóth Orsolya, a Sapientia EMTE gyártásvezetője.	EMKE – GYMAE
Május 7.	Liszt emléknapiak 2011 – Konferencia és kerekasztal beszélgetés Liszt születésének 200-ik évfordulója alkalmából. Felkért előadók: Laskay Adrienne, Sziklavári Károly, Gombos László, Lászlóffy Zsolt, Scholcz Péter, Klenjánszky Tamás. Moderátor: Demény Attila.	Romániai Magyar Zenetársaság
Május 11.	<i>Az Ember és természet</i> előadássorozat keretében: Természetellenes-e a Nyugat vallása? Érvek és ellenérvek a környezeti etikában – Vizauer T. Csaba ökológus vetített képes előadása	EMKE – GYMAE
Május 13.	<i>JelesNapTár</i> – Tavaszutó hava (gyermekprogram)	EMKE – GYMAE
Május 19.	Filmklub: Kolozsvári némafilm remake-ek (kisfilm, 10' / 2010), Stéphane Brizé: Tétova tangó (93' / 2005). Házigazda: Tóth Orsolya, a Sapientia EMTE gyártásvezetője.	EMKE – GYMAE
Május 20.	Horváth Zoltán zongoratanár diákjainak produkciója(kolozsvári Sigismund Toduță Zenelíceum)	Horváth Zoltán
Május 25.	A kolozsvári Sigismund Toduță Zenelíceum végzős diákjainak hangversenye.Előadók: Gergely István – hegedű, Szép András – zongora.Zongorán kísér: Orbán Ágnes.	Gergely István, Szép András, EMKE – GYMAE
Május 26.	Petrișor Georgiana, a kolozsvári Sigismund Toduță Zenelíceum végzős diákjának fuvolaestje	Petrișor Georgiana
Június 1.	Kolozsváros. Milyen város? – a kötet román változatának bemutatója	Donát Alapítvány, EMKE – GYMAE
Június 3.	Kolozsváros. Milyen város? – a kötet második, bővített kiadásának bemutatója	Donát Alapítvány, EMKE – GYMAE
Június 6.	Pikulski Anna vetítettképes útibeszámolója Namíbiáról	EMKE – GYMAE
Június 8.	Liszt emlékhangverseny a Duo Aperto (Csendes László hegedűművész –Dolores Chelariu zongoraművész) előadásában	EMKE – GYMAE
Június 10.	Árpádházi Szent Margit – Fodor György piarista konfráter előadása	Kőváry László Honismereti Kör

Július 23.	Zongoraavató hangverseny – az Emlékház Steinway zongorájának részleges felújítása alkalmával. Meghívott előadók: Lászlóffy Réka (zongora), Márkos Albert (hegedű), Kelemen Christel (zongora), Kelemen Sarah (ének), Demény Balázs (zongora).	EMKE – GYMAE
Augusztus 16.	Az újjászületés krónikája: az EMKE 20 éve dokumentumokban – kiállításmegnyitó, a Kolozsvári Magyar Napok keretében.	EMKE
Szeptember 17.	Úti beszámoló – 2011 nyár	Kőváry László Honismereti Kör
Szeptember 24.	<i>JelesNapTár</i> – Szent Mihály hava (gyermekprogram). Tanulmányi kirándulás. Helyszín: Méra – bivalymúzeum, tájház, Magyarvista – református templom, kőfaragó műhely, Szék – tisztaszoba, Válaszút – Kallós Zoltán múzeum.	EMKE – GYMAE
Október 5.	Kör-kép – Farkas Bálint fotókiállítása	EMKE – GYMAE
Október 7.	Az alternatív gyógyítás művészete – milyen betegségből és hogyan gyógyulhatunk meg alternatív módszerekkel? – Nagy Botond előadása	EMKE – GYMAE
Október 12.	Az <i>Ember és természet</i> előadássorozat keretében: A génmódosítás misztikuma – dr. Bódizs György, a kolozsvári Rehabilitációs Kórház orvos-igazgatójának előadása	EMKE – GYMAE
Október 14.	<i>JelesNapTár</i> – Mindszent hava (gyermekprogram)	EMKE – GYMAE
Október 19.	Szín-Vetés – Sipos László festő-grafikusművész rajz- és festészeti kiállítása	EMKE – GYMAE
Október 21.	Házhoz szállított kultúra – Fejezetek a zenehallgatás történetéből. Az Agnus Rádió kihelyezett műsora. Házigazda: Nagy Ibolya. Közreműködött: Szép András (zongora), Mihaela Maxim (szoprán) és a Flauto Dolce együttes.	Agnus Rádió
Október 22.	A XX. Honismereti Év megnyitója	Kőváry László Honismereti Kör
Október 28.	A mosoly iskolája – Nagy Botond bevezető előadása	EMKE – GYMAE
Október 30.	Réman Zsófia és Szarvas Anna, a győri Széchenyi István Egyetem Varga Tibor Zeneművészeti Intézete hallgatóinak fuvolaestje. Zongorakíséret:	EMKE – GYMAE

	Gavriș Mihaela.	
November 3.	Firkák – Adorjáni László református lelkész karikatúra kiállítása	EMKE – GYMAE
November 4.	<i>JelesNapTár</i> – Szent András hava (gyermekprogram)	EMKE – GYMAE
November 10.	Reményik Sándorral – 70 év múltán – emlékező műsor. A költőre emlékeznek: Dávid Gyula, Pomogáts Béla, Kántor Lajos (moderátor), Bauer Ilona, Hantzné Lám Irén, Olosz Klára, Essig József. Közreműködik: Márkos Albert (hegedű) és Horváth Edit (zongora).	Kolozsvár Társaság
November 16.	<i>Az Ember és természet</i> előadássorozat keretében: A zene gyógyító hatása – Gyarmathy-Bencze Boróka, a BBTE Református Tanárképző Kara doktoranduszának előadása	EMKE – GYMAE
November 24.	Szeretném, ha szeretnének – Ady Endre emlékest – Zorkóczy Zenóbia színművész műsora. Zongorán közreműködik: Kovács Réka	EMKE – GYMAE
December 3.	A XII. RODOSZ Konferencia keretében: Benedekfi István zongoraművész, zeneszerző (Szeged) hangversenye	Romániai Magyar Doktorandusok és Fiatal Kutatók Szövetsége (RODOSZ)
December 7.	Hantz Lám Irén: A templom arcai – könyvbemutató	Stúdium Kiadó, EMKE – GYMAE
December 8.	Kolozsváros, milyen város? Fedezd fel a reneszánsz Kolozsvárt! – könyvbemutató, a Passeggio táncegyüttes közreműködésével.	Donát Alapítvány, EMKE – GYMAE
December 9.	<i>JelesNapTár</i> – Karácsony hava (gyermekprogram)	EMKE – GYMAE
December 14.	<i>Az Ember és természet</i> előadássorozat keretében: A csillagászat aktuális kihívásai – Dr. Szenkovits Ferenc, a BBTE Matematika és Informatika Kara tanárának előadása	EMKE – GYMAE
December 16.	A Korunk kiadásában megjelenő, Bisztrai Mária színművésznő életútját ismertető beszélgetőkönyv bemutatója.	Korunk, EMKE – GYMAE
December 17.	XIII. Honismereti Nap – Kastélyok, kúriák, udvarházak. Előadók: Kovács András művészettörténész (Kolozsvár), Pusztai Linda egyetemi hallgató (Kolozsvár), Ádám Fanny, Tóth Ágota diákok (Nagyvárad), Seres Ádám diák	Kőváry László Honismereti Kör

	(Nagyvárad).	
December 22.	Gaal György: Kolozsvár. Várostitörténeti kalauz – könyvbemutató	EMKE – GYMAE
2012		
Január 11.	<i>Az Ember és természet</i> előadássorozat keretében: Az internet jó és rossz hatásai – dr. Kása Zoltán, a Sapientia EMTE Kutatási Programok Intézete elnökének előadása	EMKE – GYMAE
Január 12.	Kabán József és Jolán művészfotó kiállítása. Közreműködött: Albert Júlia színművész.	EMKE – GYMAE
Január 13.	<i>JelesNapTár</i> – Boldogasszony hava (gyermekprogram)	EMKE – GYMAE
Január 25.	A Zokogó Majom borúja-derűje – szellemi lakoma. A Bálint Tibor Baráti Társaság tagtoborzó összejövetele. Közreműködtek: Adorjáni Réka (cselló), Bogdán Farkas, Ferencz Amália, Kertész Adél (hegedű), Laczkó Vass Róbert, Móricz Kinga, Nagy Gergő (zongora), Rostás Péter István, Sebesi Karen Attila.	BTBT, EMKE – GYMAE
Február 1.	A Korunk kiadásában megjelenő, Albert Annamária operaénekesnő életútját ismertető beszélgetőkönyv bemutatója.	Korunk, EMKE – GYMAE
Február 4.	Bölöni Farkas Sándor élete és munkássága – dr. Soós István előadása	Kőváry László Honismereti Kör
Február 10.	Makkai Bence és vendégei. Dombok-Fények-Mesék • Kép-Szóveg-Hang – rendhagyó kiállítás megnyitó. Fotók: Makkai Bence. Szövegek: Bréda Ferenc, Demény Péter, György Attila, Józsa Márta, Karácsonyi Zsolt, Király Zoltán, László Noémi, Lövétei László László, Márkus András, Molnár Vilmos, Muszka Sándor, Váradi Nagy Pál. Hangok: Szép András (zongora).	AMM Design, EMKE – GYMAE
Február 14.	Diószegi Benjamin és Szócs Kristóf zongoraestje	EMKE – GYMAE
Február 15.	<i>Az Ember és természet</i> előadássorozat keretében: A fizikai aktivitás szerepe egyes rákos megbetegedések kialakulásának megelőzésében – dr. Uray Zoltán akadémikus, a biológiai tudományok doktorának előadása	EMKE – GYMAE
Február 16.	Szívedet hallgatom... – Dalban és versben a szerelemről –Zorkóczy Zenóbia színművész	EMKE – GYMAE

	műsora. Zongorán közreműködött: Kovács Réka.	
Február 17.	<i>JelesNapTár</i> – Böjtelő hava (gyermekprogram)	EMKE – GYMAE
Február 22.	Örménymagyarok kincses Kolozsvárért – kincses Kolozsváron. Előadások: Orbán István, Sas Péter, Bálintné Kovács Júlia. Közreműködött: Sebesi Karen Attila.	Arménia Örménymagyar Baráti Társaság
Február 25.	Az Árpád-ház asszonyai: Sarolt és Gizella – előadás	Kőváry László Honismereti Kör
Február 29.	Szőcs Kristóf zongoraestje	EMKE – GYMAE
Március 2.	<i>JelesNapTár</i> – Böjtmás hava (gyermekprogram). Látogatás az Erdélyi Néprajzi Múzeumban Fodor Attila muzeológus vezetésével.	EMKE – GYMAE
Március 14.	Kiss Manyi centenáriumi vándorkiállítás megnyitója. A kiállítás kurátora: Szebeni Zsuzsanna.	Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet Budapest, EMKE – GYMAE
Március 21.	<i>Az Ember és természet</i> előadássorozat keretében: Folyóvizeink minősége... nagyítólencse alatt. Diatómák az ember szolgálatában – Szigyártó Lídia, a Sapientia EMTE Környezettudományi és Művészeti Kara tanárának előadása	EMKE – GYMAE
Március 30.	Húsvéti tojásírás	EMKE – GYMAE, Bóbita Játsszóház
Április 11.	A naplemente rejtélyei – dr. Néda Zoltán, a BBTE Fizika kara tanárának előadása	EMKE – GYMAE

I.3. Az EMKE hagyományos programjai

Az EMKE Országos Elnöksége, közösen a Korunk Akadémiával, a BBTE Magyar Irodalomtudományi Tanszékével, a BBTE Általános és Magyar Nyelvészeti Tanszékével, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága–Anyanyelvi Konferenciával, 2011. május 20-án Kolozsváron rendezte meg a *XX. Szabédi-napot*, melynek konferenciáját *Külföldi Egyetemjárás – 20-21. század* címmel tartotta. A rendezvény keretén belül sor került a Szabédi-Emlékházon lévő emléktábla, valamint a házsongárdi temetőben található Szabédi-sír megkoszorúzására is.

Minden januárban, a Magyar Kultúra Napjának apropóján, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet díjátadó ünnepséget szervez Zentán, ahol a Kárpát-medencei magyar közművelődési ernyőszervezetek együtt ünneplik a Himnusz születését, és ebből az alkalomból egyeztetik évi közös rendezvényeiket is. Az idén január 13-15-e között került sor a rendezvényre, melyen – a hagyományokhoz híven – az EMKE küldöttsége is részt vett. Egyesületünk vezetősége

díszoklevelet nyújtott át Szöllősy Vágó Lászlónak, a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség főtítkáranak, jeles Kárpát-medencei művelősszervezőnek, 75 születésnapja alkalmából. Szintén a Magyar Kultúra Napja alkalmából, immár hagyományosan, a Romániai Magyar Dalosszövetséggel és a Törökvágási Református Egyházközséggel közösen január 21-én egy kórustalálkozót szerveztünk Kolozsváron, a Dónát-negyedi Makovecz-féle templomban.

A kovásznai Kőrösi Csoma Sándor Kulturális Egyesület áprilisban hagyományosan Kőrösi-napokat szervez, amelynek keretében tematikus képzőművészeti kiállítást is rendeznek. Ennek a kiállításnak az társszervezői vagyunk, amennyiben a kolozsvári régió képzőművészeinek alkotásait az EMKE-Szabédi László Emlékházban gyűjtjük össze, és juttatjuk el Kovásznára, a kiállítás színhelyére.

Kolozsvárról szervezzük, a Romániai Magyar Népfőiskolai Társasággal és a Közép-erdélyi Magyar Művelődési Intézettel közösen a hagyományos Aranyogyéresi Népfőiskolát, melyre az idén február 13-17. között került sor. Egy héten keresztül minden nap más-más szakelőadót juttattunk ki erre a szórványtelepülésre, akik különböző témakörökben tartottak előadást.

I.4. Országos és nemzetközi kitekintésű rendezvények

Az elmúlt esztendő egyik legjelentősebb EMKE programja a Magyar Ház-program volt. Ebben a programban anyaországi partnerünk az EMKE Észak-Magyarországi Képviselete, melyet válllvetve két intézmény működtet Sárospatakon: A Művelődés Háza és Könyvtára, valamint a helybéli Népfőiskolai Egyesület. Az elmúlt év májusában a két intézmény közreműködésével két vidéki művelődési ház igazgatója látogatott el egy hétre Borsod-Abaúj-Zemplén megyéből tapasztalatcserére egy hétre Erdélybe, ahol alkalmuk volt betekintést nyerni egy-egy Magyar Ház és kulturális központ napi munkájába. Az idei év március 21-23. között egy EMKE-delegáció vett részt a Magyar Népművelők Egyesületének Kárpát-medencei kitekintésű összejövetelén. Az EMKE-t az elnökön kívül Kémenes Lóránt, a most alakuló Türi Magyar Ház alapítója, valamint Dávid Lajos és Markó Hajnal a Nagybányai Teleki Magyar Ház irányítói képviselte. Az EMKE-különítmény tagjai az erdélyi Magyar Ház-hálózatról, valamint konkrétan a türi és a nagybányai Magyar Házakról tartottak előadást.

Továbbá: az EMKE együttműködik a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal programmal. A program intézményi képviselői: Vajdasági Magyar Művelődési Intézet, Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet, Muravidéki Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet, a CSEMADOK Művelődési Intézete, az EMKE Közép-Erdélyi Magyar Művelődési Intézete. A program, akárcsak a tavalyi év folyamán, még mindig parkoló pályán van, várva az anyaországi politikai fejleményeket, azt, hogy továbbra is a művelődési tárca vállalja-e fel ezt a programot, vagy valamely másik kulturális intézmény. Fenti intézmények egyik programja volt az Oktatási és Kulturális Minisztérium által anyagilag támogatott Irodalmi karaván című művelődési rendezvénysorozat, mely 2009-ben indult. A kulturális tárca – meghívásos pályázaton – tavaly is az EMKE-t bízta meg ennek a programnak a folytatásával, amelyhez pénzt is rendelt. Megkötöttünk a szerződést is, de mind a mai napig – a NEFMI-ben kialakult adminisztratív probléma miatt – az nem érkezett meg az EMKE bankszámlájára. Tekintettel arra, hogy a program megvalósításnak határideje nemsokára lejár, kétségessé válik annak lebonyolítása.

Amint arról már szóltunk, 2011. szeptember 16-18. között az EMKE szervezésében kolozsvári különítmény vett részt Budapesten a FesztMagyar elnevezésű Kárpát-medencei kulturális fesztiválon.

I.5. További programok, rendezvények

Az EMKE Országos Elnöksége által szervezett rendezvények jelentős része a kolozsvári Györkös Mányi Albert Emlékházban zajlik, amelyről már szoltunk. Említést tennénk azonban az EMKE újraalapításának 20. évfordulójára szervezett emlékkiállításról, mely a Kolozsvári Magyar Napok (2011. augusztus 15-21.) egyik kiemelkedő eseménye volt. Társzervezői voltunk a 2011. novemberében megszervezett Civil Fórumnak is, melynek fő szervezője Magyar Civil Szervezetek Erdélyi Szövetsége volt. 2011. január 20-án, a Romániai Magyar Dalosszövetség és az EMKE közös szervezésében került sor Déván, a református templomban, a Magyar Kultúra Napja alkalmából, egy kórustalálkozóra. Az EMKE elnöke számtalan rendezvényen előadással vagy éppen alkalmi beszéddel képviselte az ernyőszervegetet. Így 2011. május 14-én Kackón, a református templomban részt vett a Berde Mária-emléktábla avatásán. Továbbá 2011. november 12-én, Déván, a Magyar Szórvány Napja alkalmából, előadást tartott a romániai Magyar Ház-hálózatról. Szintén képviseltük az EMKE-t Farkaslakán, a Tamási Áron emlékező ünnepségen, melyet a Szenes Napok keretében rendeztek meg 2011. szeptember 3-4-én.

I.6. További tervek

Az elkövetkező évben is az EMKE egyik legfontosabb programja lesz a Magyar Házak hálózatának építése. Ennek a programnak a keretében tervezzük az idén szeptember végén egy újabb Magyar Ház találkozót (az első 2009-ben volt). Ugyancsak ennek a programnak a keretében Sárospatakon az EMKE Észak-Magyarországi Képviselete benyújtott egy szakmai akkreditációs programot, amelynek keretében magyarországi művelődésszervező szakemberek erdélyi Magyar Házakban továbbképzésen vehetnek majd részt. Előkészületben van a Magyar Házak állapotáról egy újabb szakmai felmérés. Ugyancsak az EMKE észak-magyarországi képviseletét felvállaló intézmények nyújtottak be pályázatokat Magyarországon – az EMKE támogatásával – olyan programokra, melyeknek erdélyi kihatásai is lesznek. Amennyiben megkapjuk a NEFMI kulturális tárcájától a támogatást, lebonyolítjuk a Kulturális karaván programot, melyhez mi minden előkészületet megtettünk. A közeljövőben terveink között szerepel megkezdni az előkészületeket, a helybéli egyházközséggel közösen, a híres 1914-es Kós Károly által szervezett Sztánai Farsang száz éves évfordulójának méltó megünneplésére. A Kolozsvári Magyar Napok alatt egy emlékkiállítást tervezünk Györkös Mányi Albert születésének 90. évfordulójára emlékezve.

I. 7. Partnerszervezeteink

Az elmúlt időszakban az EMKE Országos Elnöksége a következő egyesületekkel, civil szervezetekkel és intézményekkel működött együtt a különböző programok lebonyolítása során:

– hazaiak: Romániai Magyar Dalosszövetség, Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kriza János Néprajzi Társaság, Romániai Magyar Zenetársaság, Erdélyi Magyar Írók Ligája, Barabás Miklós Céh, Romániai Magyar Népművészeti Szövetség, Romániai Magyar Népfőiskolai Társaság, Közép-Erdélyi Magyar Művelődési Intézet, Magyarok Székelyföldi Társasága, Erdélyi Magyar Filozófiai Társaság, Kallós Zoltán Alapítvány, Téka Alapítvány, Heltai Gáspár Könyvtári Alapítvány, Kolozsvár Társaság, Korunk Stúdió, Homo Ludens Alapítvány, Lucian Blaga Központi Egyetemi Könyvtár, Kőváry László Honismereti Kör, a szilágycsehi Magyar Ház, a nagyenyedi dr. Szász Pál Magyar Ház, a medgyesi EMKE Millennium Ház, Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem Erdélyi Köre, a kalotaszegi Bokréta Kulturális Egyesület, a kovásznai Kőrösi Csoma Sándor Közművelődési Egyesület, Kovászna Megyei Művelődési Központ, Hargita Megyei Kulturális Központ, Unitárius Püspökség, Evangélikus-Lutheránus Püspökség,

Törökvágási Református Egyházközség, Kolozsvár Belvárosi Unitárius Egyházközség, Bethlen Kata Diakóniai Központ, Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet, Aranyosvidéki Népőiskola, Tamási Áron Kulturális Egyesület (Farkaslaka), Farkaslaka Önkormányzata, Magyar Civil Szervezetek Erdélyi Szövetsége, Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, az RMDSZ Főtitkárságának Kulturális Főosztálya.

– határon túliak: EMKE Észak-Magyarországi Képviselőtestület – Sárospatak, Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (KIM), Nemzeti Erőforrás Minisztérium – Kulturális Államtitkárság, Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus, Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia, Millenáris Központ Budapest, Magyar Népművelők Szövetsége, Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet Budapest, Civil Összefogás Fórum, Sárospataki Népőiskolai Egyesület, A Művelődés Háza és Könyvtára – Sárospatak, Határon Túli Magyarorságot Alapítvány – Pécs, Csemadok (Felvidék), a Csemadok Magyar Művelődési Intézete, Vajdasági Magyar Művelődési Intézet, Vajdasági Magyar Kulturális Szövetség, Alsólendvai Magyar Művelődési Intézet (Muravidék), Európa Ház – Kárpátalja, Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége.

II. KIADVÁNYOK

Eseménynaptár 2012. Kiadta: RMDSZ Főtitkárságának Kulturális Főosztálya, Communitas Alapítvány, EMKE Országos Elnöksége.

Székelykaput Isztambulnak – Magyarok Székelyföldi Társasága kiadvány, Beder Tibor szerkesztette magyar-török kiadvány nyomtatásának részbeni támogatása

III. DÍSZOKLEVELEK, OKLEVELEK

Szöllősy Vágó László, a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség főtitkára 75. születésnapja alkalmából az EMKE Országos Elnöksége díszoklevelet adományozott.

16 Oklevelet bocsátottunk ki a kistérségekben kiváló közművelői tevékenységet folytató személyeknek, munkájuk elismeréseként, Kolozs-, Hargita-, Kovászna-, Brassó-, Maros-, Szilágy-, Szatmár-, Arad- és Temes megyékben.

IV. ADMINISZTRATÍV ÜGYEK

A szervezet életében ez a folyamat kettős: egyrészt az egyesület saját belső életének adminisztrációja, másrészt a társszervezetekre (és nem csak) is kiható adminisztráció. Ezért a munkáért az Országos Elnökség részéről főleg Ács Zsolt felelt.

IV. 1. Belső adminisztráció

Az Egyesület belső adminisztrációját részben a vagyoni helyzet állandó igazgatása, az intézményi működést biztosító források megszerzése és ezen alapoknak szakszerű és hatékony elköltése, elszámolása jelenti.

IV. 2. Közösségi kihatású adminisztráció

A közösségi kihatású adminisztráció igencsak sokrétű.

A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium – KIM Nemzeti Jelentőségű Intézmények támogatási programja keretén belül a Magyar Házak és az irodalmi és kulturális egyesületek működését biztosító támogatások lebonyolítását (az alapok fogadása, banki úton történő szétosztása, az elszámolások összesítése és Miniszterelnöki Hivatalba való továbbítása) az EMKE Országos Elnöksége végezte.

Az EMKE elnöke révén részt vettünk a Communitas Alapítvány művelődési szaktestületének döntéshozatalában.

Kapcsolatépítésre törekszünk a különböző társszervezeteink között, valamint a társszervezetek és külföldi partnerintézményeink között.

V. MÉDIAPARTNEREK

Munkánkat támogatták: Szabadság, Új Magyar Szó, Krónika napilapok, Erdélyi Napló, Kolozsvári Rádió magyar adása, Paprika Rádió, Agnus Rádió, Kolozsvári TV magyar adása, Bukaresti TV magyar adása, kolozsvár.info, Transindex, erdely.ma, nemtv.ro hírportálok

Ugyanakkor az EMKE programjait különböző levelezési listákon és közösségi portálokon is ismertettük. A Györkös Mátyás Albert Emlékház programjainak külön levelező listája van a szimpatizánsok részére.

VI. ANYAGI FORRÁSOK

Az Egyesület alapműködését az RMDSZ Főtitkársága biztosította. Az idei, 2012-es esztendőre is már megkötöttük a támogatási szerződést.

Működésünket továbbá a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (KIM) is támogatta a Nemzeti Jelentőségű Intézmények finanszírozási programja keretében. (Ez utóbbi alapból történt a Magyar Házak valamint az irodalmi és művelődési egyesületek részbeni támogatása is). A 2011. évre szóló támogatást a KIM 2011. december végén küldte. Az EMKE Országos Elnöksége az idei év első munkanapjain utalta át a támogatást az érdekelt kulturális intézményeknek.

Programjainkat pályázati úton támogatta a Communitas Alapítvány. Továbbá szintén pályázati úton a következő intézményektől nyertünk még anyagi támogatást: Bethlen Gábor Alap, a Bethlen Gábor Alap erdélyi kirendeltsége, a magyarországi Nemzeti Erőforrás Minisztérium (NEFMI) Kulturális Államtitkársága (Kárpát-medencei *Kulturális karaván* program) Megjegyezzük, hogy ez utóbbi programra bár aláírt szerződéseink vannak, a támogatás még nem érkezett meg. Félő, hogy a program kicsúszik a megvalósítás terminusából, ami komoly nehézséget fog okozni a különben nagyon fontos és sokak által várt kulturális esemény megvalósításában. Továbbá programjaink támogatója volt még a Sárospataki Népfőiskolai Egyesület valamint a sárospataki A Művelődés Háza és Könyvtára.

VII. VAGYONI HELYZET

VII. 1. Ingatlanok

Az EMKE Országos Elnökségének törzsvagyonát az ingatlanjai képezik.

Györkös Mányi Albert Emlékház – Kolozsvár

Az alapdokumentumok szerint ez az EMKE hivatalos székhelye; az Emlékház egyben székhelyül szolgál még a Romániai Magyar Dalosszövetségnek, a Romániai Magyar Zenetársaságnak és a Kőváry László Honismereti Körnek is. Itt van a székhelye a 2012. januárjában bejegyzett Asociația Casa Memorială Györkös Mányi Albert Emlékház Egyesületnek is.

Szabédi Emlékház – Kolozsvár

Itt működik az EMKE Országos Elnökségének irodája, az írói hagyatéki könyvtár és kéziratár, valamint a Szabédi-emlékszoba.

Az Emlékház székhelyül szolgál a Romániai Magyar Népfőiskolai Társaság, a Közép-Erdélyi Magyar Művelődési Intézet valamint a Kolozsvár Társaság számára is.

Dési EMKE-ház: jelenleg még mindig belső átalakítási munkálatok folynak. 2012 januárjában koncesszionáltuk a Dési Civil Műhely (Asociația Civilă a Maghiarilor Dejeni) egyesületnek 2016. december 31-ig.

Szilágysomlyói EMKE-ház: koncesszionálva van a Szilágysomlyó és környéke EMKE-egyesület részére. A tavalyi évben megtörtént a ház újraértékelése.

Bákói csángó központ: a Moldvai Csángó Magyarok Szövetségének székhelye; 2009-ben újabb öt évvel meghosszabbítottuk a koncessziót, ami 2014. december 31-én jár le.

Pusztinai Magyar Ház: Az idén újabb koncesszionálási szerződést kötöttünk az épületet fenntartó csíkszeredai székhelyű Pusztinai Házért Egyesülettel, ami 2014. december 31-én jár le.

Farkaslaki Tamási-ház (Ágnes néni háza): Ez az ingatlan 7/9 részben volt az EMKE és 2/9 részben volt a helybéli Tamás Áron Művelődési Egyesület tulajdona. Az épületet hivatalosan átadtuk 4/9 részben a helyi önkormányzatnak, 3/9 részben az Egyesületnek. Így most az épület telekkönyvileg 5/9 részben a Tamási Áron Művelődési Egyesületé és 4/9 részben a helyi önkormányzaté. Ezzel kikerült az EMKE leltárából.

Színészlakások: Kolozsváron 4, Nagyváradon 1, Szatmárnémetiben 3 színészlakásunk van; haszonélvezetre vannak kiadva, adói rendezettek. Megjegyezzük, hogy a színészlakásokat a benne lakók tartják fenn közösen a színházak mellett működő egyesületekkel, mégis egyre nagyobb gondot okoznak Egyesületünknek, ugyanis olyan költségekre, mint az épületek szigetelése vagy éppen az egyéni hőközpont beszerelése (mert az épületben a lakások rendre leválnak a távfűtésről) a tulajdonosnak kell áldoznia, az EMKE-nek pedig erre nincs anyagi fedezete.

Megjegyezzük, hogy akárcsak a jogi személyű tulajdonok esetében, az ingatlanok adója nagyon megnövekedett.

VII. 2. Infrastruktúra-bővítés

Az idén pályázati úton tovább tudtuk bővíteni infrastruktúránkat.

A Szabédi László Emlékházban egy tároló elkészítése, valamint az emlékház eresz alatti megromlott stukkóit cseréltettük ki. AZ EMKE Országos Elnöksége részére egy kisebb teljesítményű számítógépet, úgynevezett notebook-ot vásároltunk.

A Györkös Mányi Albert Emlékház felszerelése lappal, mennyezeti vetítőlámpával, mennyezetre rögzíthető vetítővel és távirányítóval, 3 hordozható csiptetős mikrofonnal valamint 30, többször is felhasználható fényképrámával bővült.

VIII. MUNKATÁRSÁK

VIII. 1. Fizetett állandó alkalmazottak

Az eltelt közgyűlés óta az EMKE Országos Elnökségének az elnöki munkakörön kívül állandó fizetéses alkalmazottja volt Kós Katalin, a Györkös Mányi Albert Emlékház vezetője, Ács Zsolt, az Országos Elnökség irodavezetője és Vincze László szakreferens. Megjegyezzük, hogy dr. Bartha Katalin Ágnes gyerekevelési szabadságon van.

VIII. 2. Fizetett bedolgozók

Állandó bedolgozói munkakörben tevékenykedett Katona Réka könyvelő.

Több ízben alkalmaztunk munkatársakat időszakos munkákra, bedolgozói szerződéssel.

VIII. 3. Önkéntesek

Szép számban segítettek munkánkat önkéntesek: Both Zsuzsa, Szabó Kinga, Macalik Kunigunda, Both József (a *JelesNapTár* rendezvénysorozat állandó szervezőcsapata és segítői), valamint László Miklós, Kovács Eszter, Demeter András, Demeter Zsuzsa, Farkas György, Farkas Bálint, Kabán Jolán, Fogarasi Orsolya, Szabó József, Bainné Kabán Ilona.

Megjegyezzük, hogy az elvégzendő munkák és feladatok mennyiségéhez képest az állandó alkalmazottak száma nagyon kevés.

IX. AZ EMKE VEZETŐSÉGE

Tiszteletbeli elnök: Dávid Gyula.

Országos Elnökség

Elnök: Dáné Tibor Kálmán. **Régiós alelnökök:** Matekovits Mária (Arad, Bánság), Muzsnay Árpád (Szatmárnémeti, Partium), Dr. Ábrám Zoltán (Marosvásárhely, Közép-Erdély), Kiss Jenő (Sepsiszentgyörgy, Székelyföld). **Társadalomszervező alelnök:** Szép Gyula. **Főtanácsos:** Kötő József. **Elnökségi tagok:** Házy Bakó Eszter (Brassó), Guttman Mihály (Kolozsvár), Beder Tibor (Csíkszereda), Dr. Széman Péter (Szilágysomlyó).

Kolozsvár, 2012. április havában

ERDÉLYI MAGYAR KÖZMŰVELŐDÉSI EGYESÜLET
ARAD MEGYEI SZERVEZET

Arad, str. Episcopiei 32 tel. 0357- 428729 e-mail: matekovits@arad.astral.ro

Matekovits Mária

országos alelnök, Bánság-régió

Alelnöki beszámoló a 2011-es eseményekről, tevékenységekről

A szórványban kevés olyan rendezvény vagy magyar jellegű történés van, amelyet egy civil szervezet egyedül szervezne, hiszen humán erőforrás tekintetében, anyagiakban és céljainkban is egymásra vagyunk utalva. Ezért nem egymással párhuzamosan, hanem az esetek többségében közösen cselekedtünk. Történik ez annál is inkább, hogy a 2011-es népszámlálás előzetes adatai szerint tovább fogytunk – ezt az iskolai populáció csökkenésében is le tudtuk mérni.

Mivel a rendezvények révén megszólított célközönség rendszerint ugyanaz, egyre jobban össze kell fognunk. A diákrendezvényeknek megvannak a maguk irányított résztvevői, az elsősorban felnőttekhez szóló események látogatói zömmel öszülő hajú, de érdeklődő magyarok, sokan közülük kívánják a nem tévé-típusú találkozókat, ahol ők is megszólalhatnak.

Ezért előljáróban szeretném felsorolni azokat az aradi intézményeket, szervezeteket és civil szerveződések, akikkel a legtöbbet kollaborálunk. A Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének Arad Megyei Szervezete, az aradi Csiki Gergely Főgimnázium, az aradi Kölcsey Egyesület, a Szabadságszobor Egyesület, a magyar nyelvű lelki gondozást végző egyházak (római katolikus, református, evangélikus és baptista), valamint az aradi Magyar Kamaraszínház. Részesei vagyunk a megyei vagy országos RMDSZ rendezvényeknek, pályázunk és évente egy-egy rendezvényre támogatást nyerünk az aradi Polgármesteri Hivataltól.

Az aradi magyarságot összefogó egyik legnagyobb rendezvény az utolsó farsangi szombaton lezajló EMKE-magyar bál az EXPO termében, ahol ebben az évben 800-an voltak, s ők a szerencsések, mert jegyhez jutottak. Meghívottként a magyarországi könnyűzene énekes, Szandi az első perctől felmérte, hogy nemcsak énekel, hanem összefogó missziót is teljesít.

Hagyománya van, hogy május első hétvégéjén, a páros években aradi pedagógusok látogatnak Kovászna megyébe, a páratlan években háromszékiek jönnek hozzánk. 2011. májusában 25 óvónő, tanító, tanár ismerkedett, immár 11. alkalommal a szórvány oktatással, de a sajátos gondokkal, kulturális törekvéseinkkel és életünkkel. Az anyagi fedezet felét a megyei EMKE biztosította, pályázatból.

2011. nyarán jelent meg az Arad megyei EMKE elnökének, Matekovitsné Korodi Máriának *Beszédes évek – ikersors tíz bekezdésben* című kötete, amely műfaja szerint emlékirás saját és elvesztett ikertestvére gyermek, sportolói, pedagógusi és családi életéről. Bemutatója Aradon és a szülőfaluban, Szentivánlaborfalván volt.

Hagyomány, hogy minden évben – az október 6-át megelőző héten – Aradi Magyar Napok-rendezvénysorozat van a Maros parti városban. 2011-ben is aktív volt a megyei EMKE úgy a pedagógus-napon, mint a kiállítás, illetve színházi bemutató szervezésében.

De állandó kiállítások vannak a Jelen Galériában, kéthetenként rendszeresen ülésezik az aradi *Tóth Árpád Irodalmi Kör*, havonta a lippai *Degré Alajos Olvasó Kör*. A Kamaraszínház rendszeresen tart bemutatókat, helybeliekkel és meghívottakkal. Kiemelkedik az elemzett évben

Kozsik József aradi színművész Petőfi-összeállítása – a megye több helységében és magyar tagozatú iskoláiban is fellépett –, illetve Éder Enikő színművész Különjárat című önálló műsora.

Egyre nagyobb vonzerőt jelentenek a nyári falunapok, amelyek hazahívják az elszármazottakat, de a környező települések magyarjait is megmozgatják. Simonyifalva, Majláthfalva, Kisiratos, Szentpál, Kispereg vagy Zerind napja mind-mind külön színfolt a megye magyar kulturális életében. A testvértelepülések fellépésére is alkalmat adó találkozók buzdítják a csoportokat, nem csak a munkára, hanem a színvonalas fellépésekre is. De Pécska város napja is egyre rangosabb, illetve augusztus 20. táján Arad napjai. Ez utóbbi rendezvénysorozat egyik napja a testvérváros, Pécs Napja, amely a románság körében is rangos eseménynek számít.

Közösen rendeztünk néhány eseményt az aradi Kölcsey Egyesülettel. Örömünkre szolgált, hogy a 2011-es Kölcsey-díjat az a Khell tanító házaspár kapta (Khell Levente és Jolán), akik az EMKE-rendezvények állandó szervezői, résztvevői. Khell Levente néhány éve kis EMKE-díjat is kapott, a megyei szervezetünk alelnöke. Ugyancsak a Kölcsey Egyesülettel szerveztük közösen a 2011-es advent előtti szombaton az első aradi és Arad megyei magyar kórusok találkozóját a Minorita templomban. Egymást megismerték, közösen is énekeltek, igazi szakmai-kulturális találkozó volt.

A Kölcsey Egyesület fennállásának 130. évfordulóján hangzott el Matekovits Mihály előadása – *Pedagógusok a Kölcsey Egyesületben* –, amely a több mint száz éves pedagógusi közművelődési munkát mérte fel Aradon és környékén.

Az EMKE Arad Megyei elnöksége támogatja a megyei magyar versenyeket. Különdíjakat ad az aradi Tóth Árpád szavalóversenyen, a simonyifalvi Simonyi Imre és a borosjenői Horváth Béla szavalóversenyen.

Arad, 2012. március 24.

PARTIUMI FOLYTONOSSÁG
Muzsnay Árpád
országos alelnök, Partium-régió

Az előző esztendők megvalósításai szerves folytatásaként értékelhető Máramaros, Szatmár és Szilágy megye művelődési szervezetei 2011-es tevékenysége. A partiumi magyarság által évek óta értékelt és várt, immár hagyományosnak tekinthető rendezvényeket az itt tevékenykedő civil szervezetek megrendezték. Fontosságát, kisugárzását tekintve legjelentősebbnek a Rákóczi vezette szabadságharc végét jelző Szatmári béke aláírása 300-ik évfordulója alkalmából megrendezett Kárpát-medencei megemlékezést említhetném. Annál is inkább, mivel a Majtényi síkon rendezett április végi megemlékezés mellett az egykori Rákóczi-birtokok területét átfogó és érintő rendezvények sorozata bizonyította, hogy térségben gondolkodva siker koronázhatja a változatos, színes, több helységet is érintő programokat. A nyolc esztendeig tartó szabadságharc előtti tisztelgés érintette Tarpát, Esze Tamás faluját épp úgy, mint Tiszaújlakot, az első győztes kuruc csata színhelyét, Vaját és Nagykárolyt, a békepontok megtárgyalása településeit, s a mozgalmat érintő (ma) négy ország területén tevékenykedő történészek Nagykárolyban és Szatmárnémetiben vehettek részt közös tanácskozáson és kiállítás-megnyitón. Az EMKE Partiumi alelnökségének nem csekély szerepe volt abban, hogy a romániai Szatmár megye Megyei Tanácsa saját rendezvényeként kezelte a megemlékezést és sikeres együttműködés alakulhatott ki a magyarországi Szabolcs-Szatmár-Bereg és a romániai Szatmár megyék megyei múzeumai között.

Közművelődési célkitűzéseit, valamint a megemlékezés kisugárzását tekintve külön fontossággal bírtak az utóbbi két esztendő folyamán Szatmár, Máramaros, Bihar, valamint Szilágy megye települései iskoláiban megtartott rendhagyó irodalmi, történelmi és zeneórák, melyekre Nagy Csaba nyíregyházi tárogatóművész közreműködésével több ezer tanuló és felnőtt előtt került sor. A szatmárnémeti (templomokban is megtartott) előadások mellett sikeres találkozók zajlottak le például Szilágysomlyón, Kárásztelken, Perecsenben.

A Rákóczi-szabadságharcra kapcsolatos rendezvénysorozathoz hasonló Kárpát-medencei kisugárzás jellemezte a Jakabffy Elemér születése 130-ik évfordulójára időzített s tizedik alkalommal megrendezett májusi szatmári Jakabffy Napokat, melyek eseményeit sikerrel kapcsolni lehetett az évek folyamán Szatmárhegyen hagyományossá vált Páskándi-megemlékezésekhez. Nem csekély visszhang követte a Szatmár megyei Egriből elszármazott Csűry Bálint világhírű kolozsvári és debreceni nyelvész születése 125-ik és halálának 75-ik évfordulója alkalmából megrendezett emléktanácskozást.

Külön említésre méltó a nagybányai Teleki Ház tevékenysége. Méltán részesült annak vezetője, Dávid Lajos 2012. márciusában magyarországi elismerésben. Az évenként megrendezésre kerülő Teleki Napok programjai legszínvonalasabb művelődési eseményei a térségnek.

A kistérség – Szilágyság – jelentőségén messze túlnőtt a szilágysomlyói Magyar Ház tevékenysége. A gyerekkórusok legutóbbi szilágysomlyói találkozója, citeraegyüttesük erdélyi és magyarországi vendégszereplése öregbítette az itteni magyar művelődési élet eredményeit. A somlyói Báthory Napok a Szatmárnémetihez kapcsolódó Partiumi Magyar Napokhoz és a nagybányai Főtér Fesztiválhoz hasonlóan „jegyzett” és meghatározó művelődési eseményei lettek a Partiumnak.

Az öröndetesen megélénkült kulturális turizmus egyre nagyobb szerepvállalást igényel a Partium művelődési szervezeteitől, elsősorban is az EMKE-től. A Partiumi Alelnökség több évtizedes kapcsolatai segíthetik az ország észak-nyugati határátkelőin Romániába érkező és a vidék történelmi, művelődési emlékei iránt érdeklődő csoportok komoly ismereteken alapuló élményekben gazdag kirándulásainak megszervezését. A Magyarország – Románia Határon Átnyúló Együtműködési Program 2007-2013 – 5. pályázati felhívására a „Kölcsey összehoz” tematikus turisztikai útvonal kialakítása érdekében Szödémeter, Álmosd és Szatmárcseke helységekkel közösen benyújtott pályázatot – remélhetőleg – siker koronázza. A továbbiakban is részt kívánunk vállalni az országhatár két oldalán megrendezésre kerülő művelődési és gasztronómiai fesztiválok szervezésében. Szakmai segítségünkre mindenki számíthat.

Az EMKE Partiumi Alelnökségének az előző évekhez hasonlóan 2011-ben is erősödtek a kapcsolatai a hazai és az országhatárokon túli művelődési szervezetekkel. Szorosabb együttműködésre adódott a kárpátaljai Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közösségével, a magyarországi Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar, Borsod-Abaúj-Zemplén megyei művelődési intézményekkel, civil szervezetekkel, valamint a Csemadok kassai, dunaszerdahelyi szervezeteivel.

A 2012-es esztendő két nagy rendezvénye: Petőfi Sándor és Szendrey Júlia házasságkötése 165-ik, valamint Ady Endre születése 135-ik évfordulójának megszervezése. Ezek megünneplése az összmagyarság számára is jelentős esemény lehet.

2012. márciusa

BESZÁMOLÓ

Dr. Ábrám Zoltán,

Országos alelnök, az EMKE Maros-megyei elnöke

Közép-Erdély régió

Az EMKE Belső-Erdély régiójához Maros, Beszterce-Naszód és Szeben megye tartozik, ahol számos közművelődési egyesület sikeres és eredményes munkát folytat.

Beszterce-Naszód megyében kiemelt a tevékenysége az EMKE Besztercei szervezetének, amely a Magyar Házban lezajló kulturális események előmozdítója. A Besztercén sorra kerülő közművelődési rendezvények között megemlítjük az alábbiakat: megemlékezés nemzeti, közösségi ünnepeinken (március 15, október 6 stb.), hagyományörző táncházmozgalom, húsvéti kirakodóvásár, népművészeti kiállítás stb. Jelentős hagyományörző rendezvény volt tavaly a megyében a XVI. Mezőségi Népdal- és Néptánc-találkozó (Vice), valamint a XII. Lármafa Találkozó (Cegótelke).

Szeben megyében, Nagyszeben városában a HÍD – Szebeni Magyarok Egyesülete a Nagyszebeni Magyar Kulturális Irodát működteti, amely a tavaly is számtalan kulturális [eseményt](#) szervezett. Közülük kiemelkedik az [Ars Hungarica](#) fesztivál, amely lassacskán nemcsak a helyi, hanem egyúttal az országos kulturális élet szerves részévé is vált. Megemlítendő továbbá a sikeresnek bizonyuló [Hungarikum Hétvége](#) is. A nagyobb rendezvényeken kívül állandó tevékenységgel járultak hozzá a nagyszebeni közösség felzárkózásához (megemlékezés a Magyar Kultúra Napjára, szüreti bál, karácsonyi koncert stb.), ugyanakkor nagyszámú értékes partnerkapcsolatot ápolnak.

A fentiekén kívül eredményes munkát folytat a nagyszebeni magyarok polgári egylete, valamint Bethlen, Vice, Szászmedgyes magyar közössége, továbbá az igen jelentős magyar közösséget magáénak tudható Maros megyében Marosvásárhely, Szováta, Dicsőszentmárton, Marosludas, Szászrégen, Segesvár, Nyárádszereda, Szabéd, Kibéd és a többi.

Maros megyében a közművelődés ápolását részben kulturális civil szervezetek, eminens személyiségekről elnevezett közművelődési egyesületek (pl. Lorántffy Zsuzsanna Kulturális Egyesület, Bernády Közművelődési Egylet stb.), részben a magyar történelmi egyházak, gyülekezetek, iskolai közösségek vállalják fel. Feltétlenül ki kell emelnünk az Unitárius Egyházközség, valamint a Vártemplomi Református Gyülekezet közművelődési szervező és támogató tevékenységeit.

A Belső-Erdély régióban zajló közművelődési tevékenységek fontos előmozdítója az EMKE Maros megyei szervezete. Akárcsak a közművelődési civil szervezetek jelentős része esetén, tevékenységei részben hagyományszerűen zajlanak (megemlékezések, városnapok, tavaszi fesztivál), továbbá szorosan kapcsolódnak nemzeti ünnepeinkhez, kulturális-közművelődési évfordulókhoz.

Az EMKE Maros megyei szervezete az első volt Maros megyében, aki elkezdte, és hagyományossá tette a Magyar Kultúra Napja megünneplését. Időközben más szervezetek, intézmények is felsorakoztak a megemlékezést szervezők közé.

Évek óta az Erdélyi Magyar Közművelődés Napja alkalmából kerül sor ünnepi összejövetelre április 12-én, ahol megtörténik az EMKE Országos Elnöksége nevében az EMKE-oklevelek átadása. Tavaly kiemelten megemlékeztünk a 20 éve újjáalakult Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesületről.

1991-ben egy másik húsz éves évfordulóra is emlékeztünk, hiszen ekkor került először megrendezésre Nyárádszeredán az első Gyöngykoszorú néptánc, népzene, népviselet és népdal-találkozó. Az elmúlt években igazi Gyöngykoszorú-mozgalom bontakozott ki Maros megyében. Húsz év alatt, beleértve a gyermekek számára hagyományyszerűen megszervezett Gyermek-Gyöngykoszorú-találkozókat is, eddig száznál több Gyöngykoszorú-találkozóra került sor. Az elmúlt évben néptánc-találkozót tartottunk Erdőcsinádon, Marosludason, Görgényüvegcsűrön, Holtmaroson, Nyárádszeredán, Marosvásárhelyen (és idén januárban Segesváron, első alkalommal). A Maros Művészegyüttessel együttműködve újból megszerveztük decemberben a marosvásárhelyi „karácsonyi” Gyöngykoszorú-találkozót, amelyen a Gyöngykoszorú-mozgalom legaktívabb együtteseinek kaptak fellépési lehetőséget. Végül megjegyezzük, hogy a Gyöngykoszorú-mozgalom elindításában és fenntartásában szerepet vállaló Szabó Évát állami kitüntetésre javasoltuk.

Az elmúlt évben az EMKE Maros megyei szervezete által szervezett főbb események közé sorolható a hagyományos újévi megemlékezés Petőfi Sándorra; történelmi megemlékezés a Don-kanyari áldozatokra; a Magyar Kultúra Napja alkalmából kulturális est; farsangi szokások ápolása – farsangtemetés eljátszása a marosvásárhelyi várban, Gyermek-Gyöngykoszorú találkozó, népdaléneklési verseny gyermekeknek; a Marosvásárhelyi Napok EMKE-rendezvényei: magyarnóta est, megemlékezés a Fülöp házaspárra, népdaléneklési verseny stb.; néptánc-tábor, citerások találkozója. A citerázni és furulyázni óhajtó gyermekek, fiatalok számára indított képzés eredményesnek bizonyult, hiszen ezáltal megalakulhatott a Fagyöngy citeraegyüttes, amely számos kulturális eseményen fellépett immár. Végül megjegyezzük, hogy hozzájárultunk ismeretterjesztő előadások, kiállítások, könyvbemutatók, gyermekeknek szánt vetélkedők megszervezéséhez, továbbá számos marosvásárhelyi vagy máshol zajló kulturális eseményen képviseltük az EMKE-t.

Kitérnék még egy ideji sikeres kezdeményezésünkre, és pedig a január 21-22-én megszervezett doni hagyományőrző emléktúrára, amely során nemcsak megemlékezéseket tartottunk, hanem katonai egyenruhát és huszáröltözetet magára öltő lelkes csapattal és kísérelőkkel gyalogtúrát is tartottunk, mintegy felelevenítve a korabeli hangulatot.

Választási év van az EMKE országos elnöksége berkeiben. Ilyenkor alkalom nyílik a megvalósítások áttekintésére, a jövőbeni tervek átgondolására. Amennyiben megbíznak velem, még egy, utolsó országos alelnöki mandátumot elvállalok, abban a reményben, hogy néhány év múlán lesz, aki átvegye a stafétabotot.

Dr. Ábrám Zoltán,
az EMKE Maros megyei elnöke
országos területi alelnöke

Marosvásárhely, 2012. március 28.

Beszámoló a Báthory István Alapítvány 2011-es tevékenységéről

Dr. Széman Péter

EMKE elnökségi tag, Szilágyság

A 2011-es esztendő első tevékenységei az alapítvány gyermekeknek és ifjúságnak szóló programokat szervező csoportjának, a Játékkuckónak, valamint a Szederinda citeracsoporthoz tartozó csapatoknak voltak a tevékenységei. Február 5-én Magyarakécsen, február 12-13-án Déván és Vajdahunyadon lépett fel citeracsapatunk. Február 9-én megyei szakaszú népdalversenyt rendeztünk 8 alkalommal, április elsején – másodikként a VI. József Attila kistérségi szavalóversenyt rendezte meg az alapítvány.

Nagy rendezvényünk volt, közösen a Romániai Magyar Dalosszövetséggel, a IV. Ifjúsági Gyerekkari Találkozó megszervezése és lebonyolítása Szilágysomlyón.

A család évében **Szentimrei Jenőre** emlékezett a **Báthory István Alapítvány** valamint a **Szilágysomlyó és környéke EMKE – Magyar Ház** május 20-án. Ez az immár 14 éve működő anyanyelvi könyvtárunk, a **Báthory István Könyvtár Napja**. A programban H. Szabó Gyula – a Kriterion könyvkiadó igazgatója válogatott a legújabban megjelent Kriterion könyvekből, illetve Szabó Zsolt főszerkesztő a Művelődés könyvekből, és a címben jelzett családi megemlékezést is ők tartották. Sor került Wagner Péter **Mezőségi útirajzok** c. grafikai kiállításának megnyitójára majd a **MEZŐSÉG, történelem, örökség társadalom** című könyv bemutatására. A program keretében adtuk át a „**Kiváló Közművelő**” EMKE-díszokleveleket.

Június 26-án a Szederinda részt vett a „Gyöngyösbokréta” elnevezésű népzene és néptánc találkozón Marosludason. Július 5-9. között nagysikerű nemzetközi részvételű hagyományörző, kézműves és elsősorban citeraoktató tábort szerveztünk Szilágysomlyón, a festői Magurán.

A. XVIII. Báthory Napokra szeptember 23-25. között került sor. A Báthory Napok pedagógus-továbbképző október elsején, Kolozsváron zajlott le. (Külön beszámoló).

November 11-én nagysikerű **Liszt-megemlékezést** tartottunk a polgármesteri hivatal dísztermében. Előadást tartott **Angi István** zeneesztéta, az alapítvány által felhangoltatott zongorán **Szép András** zongorázott.

KARÁCSONYI KÖNYVVÁSÁRRA került sor 2011. december 9-én, a BIA és az EMKE – Magyar ház rendezésében. Bemutatásra került Wagner Péter **SZILÁGYSÁGI ÚTIRAJZOK** c., a KRITERION könyvkiadónál megjelent kötete. A bemutató jelentősége, hogy a Szilágysomlyóról származó ötlet okán, a könyv itt került legelőször bemutatásra. A **Kriterion** könyvkiadó egyéb újdonságait **H. Szabó Gyula** igazgató, a **Művelődés** kiadó újdonságait **Szabó Zsolt** főszerkesztő mutatta be. A könyvbemutatón közreműködtek: a zilahi **Dulcis Animus** együttes (**Kővári Aranka**, **Kővári László**), valamint **Pernes Alíz** (Szilágysomlyó).

A Báthory István Alapítvány a Szentimrei-megemlékezés és a Karácsonyi könyvvásár programját a Tövishát Társaság segítségével Szilágycsehbe is elvitte.

Állandó tevékenységek:

- minden pénteken citeraoktatás kezdő és haladó csoportoknak
- minden szerdán játszóház

Szilágysomlyó, 2012. március 29.

MELLÉKLETEK:

XIX. Báthory Napok. 2011. szeptember 23-25.

Szilágysomlyón már megszokottá vált és várt program a Báthory Napok keretein belül megrendezésre kerülő orvos és pedagógus továbbképző. Ezen események az idei évben Cseke Attila volt egészségügyi miniszter valamint Lászlófy Pál, az RMPSZ tiszteletbeli elnökének védnöksége alatt zajlottak.

Az idén XIX. alkalommal emlékezett meg az érdeklődő közönség a város nagy szülöttéről Báthory István fejedelemről, lengyel királyról, és XVIII. alkalommal gyűltek össze Erdély és a nagyvilág számos pontjáról magyar (és nem csak magyar) orvosok, egészségügyiek, egyházi személyek és más érdeklődők, akik az orvos-konferencia előadásaira voltak kíváncsiak. A konferencia a Báthory István Alapítvány, a Magyar Egészségügyi Társaság (MET) és az Erdélyi Múzeum Egyesület égisze alatt zajlott, és az egyetlen olyan magyar nyelvű tudományos konferencia Erdélyben, amely a Székelyföldön kívül kerül megrendezésre, mégis a Román Orvosi Kollégium kreditponttal jutalmazza. A rendezvény megőrizte töretlenségét és egyetlen kihagyás nélkül 1993 óta minden évben megrendezésre került ugyanabban a városban, Szilágysomlyón.

Nagy érdeklődéssel kísért programmal kezdődtek ez alkalommal a Napok. A Báthory István Magyar Tannyelvű Általános Iskola orvosi rendelőjében egy kolozsvári cég ingyenes hallásvizsgálatot végzett, amelyen a késő délutáni órákig több mint negyven érdeklődő, rászoruló vett részt. Sok idős ember fogadta hálásan ezt a lehetőséget, hiszen számukra nagyon nagy gondot jelent a megfelelő felszereltséggel rendelkező nagyvárosi központba való felutazás.

A I. Ossian Iskolacsoport dísztermében 17 órakor kezdődött el az orvoskonferencia melynek idei vezérfonala a Hittel való gyógyítás, mely az első nap témája is volt. A konferenciát dr. Széman Péter, a Báthory István Alapítvány (B.I.A.) elnöke, a Magyar Egészségügyi Társaság Erdélyi tagozatának elnöke nyitotta meg. Üdvözlő beszédében a dísztermet megtöltő orvosok, orvosi személyzet, lelkesek, érdeklődők valamint a meghívott előadók köszöntése után kitért arra, hogy ez az esemény minden évben milyen jelentős előadókat tudott a világ minden pontjáról, híresebb és híresebb egyetemekről és kutatólaborokból elhozni e konferenciára, melynek már jelentős rangja van, bizonyítja ezt a minden évben szép számmal megjelent érdeklődő. Prof. Dr. Kellermayer Miklós, aki az idén vette át a Magyar Egészségügyi Társaság elnöki címét, az üdvözlő szavak után megköszönte dr. Széman Péter áldozatos munkáját, melyet az Alapítványért és a Magyar Egészségügyi Társaságért tett. A köszöntő beszédek után az előadások sorát is prof. dr. Kellermayer Miklós nyitotta meg „Az igaz Istenhit az összes gyógyításhoz, életmentéshez szükséges energia közvetítője” című előterjesztésével. A professzor úr hitvallása: „tudni, hinni, tenni!” Lendületes előadásában döbbenetes információkat is közölt: ötven év alatt Magyarországon hét millió magzatelhajtás történt, és ha nem jön a felismerés,

további ötven év során ez a szám megduplázódhatott vagy megháromszorozódhatott volna. Ez pedig több lenne, mint Magyarország jelenlegi lakosainak száma.

Ft. dr. Csúri István, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület püspöke az élet fontosságáról, rendszeréről beszélt. Mint mondotta, az élet rendszerzavara a betegség, amit az ember okoz, mégis az Isten gyógyítja meg, mert az orvos és a lelkész az Isten, „ujja”, rájuk nagyon sokat bízott az Isten. A püspök úr beszámolt arról a tervükről is, hogy Nagyváradon felépítenének egy református kórházat, természetesen a betegek felekezeti különbség nélkül kerülhetnének ezen intézménybe.

Ft. Kovács F. Zsolt, a Nagyvárad Római Katolikus Püspökség irodaigazgatója is a hittel való gyógyítást nevezte a legfontosabb teendőnek, orvosnak és lelkésznek egyaránt. Őszövségi és újszövségi példákkal illusztrálta a hit fontosságát a gyógyításban. „Van, amikor a gyógyszeres gyógyítás nem sikerül, de a hittel való gyógyítás lehetséges”. Lélekemelő gondolatok hangzottak el mindenik előadás során.

Prof. dr. Balogh Károly az Egyesült Államokból, a világhírű Harvard egyetemről érkezett. Második alkalommal jött már előadóként városunkba. Szíve húzza a Szilágyságba, hiszen szülei szilágysági eredetűek. Elmondta, hogy lelkieken mindig feltöltődik a Báthory Napok alkalmával. Már most jelezte szándékát, hogy részt szeretne venni a jövő évi, huszadik Báthory Napokon is. Előadásának címe: „A Lyme-kór (Borreliosis) klinikai patológiája”. A kór okozójának felfedezéséről, a főbb tünetekről, szövödményekről és a gyógyításról szóló ismertető után szó volt praktikus tanácsokról is, melyeket a vita során többen ki is egészítettek. Ez a téma is igen nagy érdeklődést váltott ki, hiszen egyre több embert érint és tájainkon is egyre nagyobb számban fordulnak elő a kullancsok által megfertőzött állatok.

A konferencia szombaton délelőtt az előző nap szellemében, de kiegészülve, „Az önkormányzat szerepe az egészségügyi ellátásban” témával folytatódott. Elsőnek, több éves hagyományt követve, orvostörténeti előadás hangzott el: dr. Kiss László csilizradványi (Szlovákia) orvos, orvos-történész ez alkalommal „A grodnói 'vadkan', avagy a 425 éve elhunyt Báthory István mindmáig rejtélyes halála” címmel tartott előadást. Dr. Kiss László az orvostudomány mai információin keresztül elemzi Báthory betegségeit és halálának okait. Az előadó így fejezte be előadását: „Nagy királyunkra is vonatkoztatható: a pontos halálokat csak az Isten tudja!”

Prof. dr. Kun Imre előadásának témája az előző napihoz kötődött szorosabban, de a professzor úr fővárosi hivatalos elfoglaltsága miatt csak szombat reggelre érkezhettek meg Somlyóra. Előadásának címe: „A hit szerepe a gyógyításban.” A nagyon mély hivatástudattal és meggyőződéssel előadott gondolatok közül néhányat idéznénk: „a keresztény értékrend nagyon fontos az orvosi hivatásban”, „a kórház olyan templom, ami sohasem üres, folyamatos a liturgia”, „ha a beteg hisz az orvosában, gyorsabban gyógyul” „a szeretet fontossága a gyógyításban”, „az orvosi hivatás szent.” – mely gondolatokkal igen nagy hatást tett a hallgatóságra.

Az önkormányzatok egészségügyi ellátásban részt vállaló szerepéről szóló témában elsőként dr. Vass Levente miniszteri tanácsos tartott előadást. Felvázolta a fontosabb megvalósításokat: a kórházak decentralizációja, ezek 200 milliós adósságának kifizetése, az etnobotanikus szerek betiltása, a betegszabadságok csökkentése, a munkahelyre történő rezidensvizsga visszaállítása. Folytatódott a családorvosi rendszer reformja, bevezették a

családorvosi területi ügyeletet. A kórházak vezetőségi állományát átszervezéssel, 750 fővel csökkentették.

Bíró Rozália, Nagyvárad alpolgármester asszonya nagyon sokat tett azért, hogy Nagyvárad legyen az ország egyik legdinamikusabban fejlődő városa. Nagyon sok tapasztalata közül egy párat megosztott a hallgatósággal is. Többek között multifunkcionális központokat létesítettek időseknek, ingyen tanítottak meg úszni második osztályos gyermekeket, most már egyre többen igénylik ezt a szolgáltatást. Dr. Földes László és dr. Ritli László (jelenlegi egészségügyi miniszter) kidolgoztak egy, iskolásokra vonatkozó egészségügyi szűrőprogramot, melynek keretén belül laboratóriumi vizsgálatokat, látás és hallásvizsgálatot végeznek.

Ezek után dr. Szutrély Péter, jelenleg Magyarországon élő, de évekig Solingenben (Németország) dolgozó orvos, tartott érdekes előadást a német és a magyar egészségügyről, az önkormányzatok szerepéről, mint kórháztulajdonosok. A doktor úr ismeri az itteni viszonyokat is, így össze tudta hasonlítani e három ország orvosi rendszerét.

Az előadások után számos hozzászólás hangzott el, és élénk vita is kialakult az egészségügyi helyzetről és megoldási lehetőségekről. A házigazda alapítványi elnök felkérésére prof. dr. Kellermayer Miklós MET-elnök zárta be összefoglaló beszédével a konferenciát, amelyet a két nap során közel 200 hallgató tisztelt meg jelenlétével és érdeklődésével.

Az orvos-konferenciával párhuzamosan a délelőtti folyamán a Báthory Magyar Tannyelvű Általános Iskolában sakkversenyen mérték össze tudásukat városkánk és Szarvas városának fiataljai. A két héttel ezelőtt zajlott „Szilvanapok”-on, Szarvason volt ehhez hasonló verseny, ahol a mi fiataljaink is megjelentek. Ezt tehát akár visszavágónak is tekinthettük. A sakkverseny szervezője és a somlyói csapat felkészítője ezúttal is Iván László edző úr volt, akinek munkáját Kozma Gábor segítette.

A délutáni programok a „Geni Art” elnevezésű fotó és grafikai tárlattal folytatódtak. Dr. Hajdu Attila fogorvos, képzőművész ezúttal érdekes vállalkozásba kezdett. Négy generáció alkotásait mutatta be a tárlaton. Hajdu Ferenc, Hajdu Attila édesapja és Dr. Hajdu Tamás állatorvos, Hajdu Attila fiának fotóit, valamint Hajdu Attila számítógépes grafikáit, negyedik generációként pedig Hajdu Iza, Hajdu Tamás két éves leánykájának egy fotóját tekinthette meg az érdeklődő közönség. A tárlatot Szabó Attila zilahi festőművész nyitotta meg.

A továbbiakban ugyancsak az Ossian Iskolacsoport dísztermében folytatódtak a Napok. Dr. Széman Péter alapítványi elnök adta át a Báthory István könyvtár leghűségesebb olvasójának járó díjat. A felnőttek közül ebben az évben Somogyi Julianna, a fiatalok közül Angyal Pataki Krisztina vihette haza a legtöbbet olvasó könyvtárlátogatónak járó díszoklevelet és könyvcsomagot.

A Szilágysági Magyarok díszoklevél birtokosának lenni rangos kitüntetés. A díjjal nem jár pénzjutalom, mégis (vagy tán éppen ezért) hatványozott hangsúlyt kap az azt kiérdemlő munkájának elismerése, megbecsülése, az a biztonságot és további lendületet adó tudat, hogy azon a földön, ahonnan származik, vagy ahol a munkáját kifejtette tudnak róla, számon tartják és értékelik. Gratulálunk minden díjazottnak e nívós díjhoz. A díszokleveleket dr. Széman Péter elnök úr adta át. Az idei díjazottak: Meleg Attila és Meleg Vilmos, Nagyváradon élő és alkotó színészek (laudáció Gáspár Attila); Bajusz István Zilahon illetve Kolozsváron élő és tevékenykedő régész, egyetemi oktató (laudáció Sipos Gábor); Szabó M. Attila tanár, kutató,

szerkesztő, aki jelenleg Székelyudvarhelyen él (laudáció Nagy Mihály), valamint Széll Kató ugyancsak Nagyváradon élő és alkotó festőművész (laudáció Sarkadiné Kelemen Mária).

Kis szünet után következett az est kulturális fénypontja. Meleg Vilmos a Nagyvárad színház művésze, a Magyar Kultúra Lovagja „Magyarnak lenni” című versösszeállítását hallgathatta meg a közönség. Válogatott versek segítségével átölelte a magyar történelem fontosabb állomásait. A tőle megszokott átéléssel előadott műsorát a Báthory Alapítvány Szederinda citeracsoportja kísérte és nagyszerűen egészítette ki a versekhez illő vallásos, népi és történelmi témájú művek előadásával. A hálás közönség nem szűnő tapsa bizonyította be, hogy csodálatos előadást láthattunk.

Vasárnap kilenc órakor a Polgármesteri Hivatal nagytermében fogadás volt a Báthory Napokra megjelent közméltóságoknak, testvérvárosaink delegációinak, a Somlyó környéki települések vezetőinek, somlyói tanácsosoknak. Megtisztelte jelenlétével ünnepünket Szilágyi Mátyás Magyarország kolozsvári főkonzulja, Végh Sándor Szilágy megye prefektusa, Fekete Szabó András szenátor, Szabó István főtanfelügyelő helyettes, megyei tanácsos, testvérvárosaink delegációi, prof.dr. Kellermayer Miklós a MET elnöke valamint a Társaság számos országból érkezett képviselői, a szomszédos települések vezetői. Dumitru Corbeanu, tanár, a somlyói Kulturális Központ igazgatója majd a Báthory Alapítvány elnöke és Fekete Szabó András szenátor is köszöntötték az egybegyűlteket. A delegációk vezetői is további sikereket kívántak a városnak és az Alapítványnak. Az ünnep a Római Katolikus Templomban folytatódott, ahol az ünnepi ökumenikus istentiszteletet Petrișor Constantin somlyói plébános és Mike Zoltán református tiszteletes tartották. Istentisztelet végén a 16. számú Báthory István cserkészcsapat és a Szederinda citeraegyüttes szolgálata következett. Nemzeti imánk eléneklése után a közönség Báthory István szobrához vonult, ahol Dr. Széman Péter alapítványi elnök, Fekete Szabó András szenátor és Szilágyi Mátyás főkonzul úr méltatta a Báthory Napok jelentőségét. Ezek után került sor a szobor koszorúzására, mely esemény a Szózat eléneklésével zárult.

A Báthory Napok ünneppsorozatot hagyományosan záró és az egész város által mindig nagyon várt műsor az évről-évre hozzánk visszatérő és a testvérvárosi kapcsolatot leghívebben éltető és őrző nyírbátori Koncert-fúvószenekar előadása volt, Fazakas Mihály karnagy vezetésével.

Rendhagyó módon idén mégsem zárult ezzel a teljes program, hiszen a pedagógus-továbbképzőt ez alkalommal, egy héttel később, október elsején tartották Kolozsvárott, az RMPSZ fő- és a Báthory Alapítvány társszervezésével. A rendezvény fővédnöke Lászlófy Pál, az RMPSZ tiszteletbeli elnöke volt. Témája a Megbocsátás – elfogadás volt, melyre szombaton, október 1-én, Kolozsváron került sor, igen méltó helyen, a Báthory István Elméleti Líceum dísztermében.

Talán mégsem olyan rendhagyó ez az út, hiszen Báthory István is Szilágyisomlyóról indult és Kolozsváron át jutott el Padováig, onnan az erdélyi fejedelemségig majd a lengyel királyi trónig, miközben számos iskolát, Vilniusban és Kolozsváron egyetemet alapított. Ezt a szellemi örökséget felvállalva szervezi meg a szilágyisomlyói Báthory Alapítvány az évről-évre sorra kerülő nemzetközi tudományos – orvos- és pedagógus-továbbképzőt is magába foglaló – konferenciát. Az orvoskonferencián szó volt az önkormányzatok szerepéről is az egészségügyi ellátásban, de mindemellett mindkét szakágban az előadások idején vezérfonala a hittel való

gyógyítás illetve a megbocsátás – elfogadás témaköre volt. A pedagógus-konferencia kolozsvári főszervezője és egyben a téma ötletgazdája a Pedagógus Szövetség fáradhatatlan alelnöke (?), Szócs Judit volt, akinek megnyitó üdvözlése után Szilágyi Mátyás főkonzul úr is köszöntötte a résztvevőket és előadókat.

A délelőtti folyamán elsőként a Tihanyból érkezett Korzenszky Richárd OSB perjel tartotta meg előadását *Iskola és család: ahol felnő az ember* címmel. A perjel úr, akinek hosszú pedagógusi pályája is a háta mögött áll, a tőle megszokott szelíden lendületes előadásában kiemelte a család jelentőségét és szerepét a gyermek nevelésében, a családi és az iskolai nevelés összehangolásának, egymást elősegítő, kiegészítő jellegének fontosságát. Az embernek meg lehet bocsátani, ha téved, ha vétkezik is, de a véték, a bűn attól még bűn marad, tehát törekednie kell a továbbiakban elkerülni azt – fogalmazta meg.

Korzenszky perjel úr előadása után Lászlófy Pál tiszteletbeli elnök üdvözölte a konferenciát pár, igen mély értelmű gondolatokat hordozó és nagyon szép, emberi érzéseket feltáró mondattal.

Ezt követte a másik magyarországi előadó, dr. Nanszákné Cserfalvi Ilona, a debreceni Kölcsey Ferenc Tanítóképző Főiskola tanárának a legapróbb részletekig gondosan kidolgozott, a megbocsátás és elfogadás minden lehetőségét feltáró előadása. A célratörő, pontos megfogalmazások, a nagy gonddal válogatott nagyon találó és nagyon kedves képsorok szívhez, lélekhez és értelemhez egyaránt szóltak. Azt hiszem minden hallgatónak, legyen az pedagógus vagy más, mindig lehet új utat mutatni arra, hogyan viszonyuljon a gyerekekhez vagy másik embertársához. A kellemes, halk zene csak fokozta azt a biztonságérzetet, amelyet az előadó lágy, mégis határozott hangja keltett a hallgatóban.

Hányszor kell megbocsátani? Mindannyiunknak naponta is nagyon sokszor, hiszen a mindennapi imánkban is benne van: „bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek” – idézte mindkét előadó.

A délelőtti témájához nagyon jól illett a Ráduly Zörgő Éva és csapata, Keresztes Polixéna és Török Melinda pszichológusok által vezetett érzelmi intelligenciát fejlesztő gyakorlatsor, mely program is igen jó hangulatban és nagy érdeklődés mellett zajlott.

Hazamenet, este kezembe került egy brazil népköltés magyar fordítása:

Valahányszor két ember megbocsát egymásnak

Karácsony van.

Valahányszor megértést tanúsítotok gyermekeitek iránt,

Karácsony van.

Valahányszor egymást a szív szemével nézitek mosollyal ajkaitokon,

Karácsony van.

Köszönettel mondhatjuk a szervezőknek. Szombaton a Báthory középiskolában Karácsony volt.

(Széman Rózsa)

Beszámoló

a Zilahi EMKE 2011-ben tartott jelentősebb rendezvényeiről.

Az éves eseménynaptárban feltüntetett programokat rendszeresen megtartottuk. Népszerűsítésükre a székháznál kitett plakátokat, a Szilágyság hetilapban megjelent hirdetéseket és a személyre szóló meghívókat használtuk.

A rendezvények milyenségük szerint két csoportra oszthatók: az állandó heti rendszerességű és az esetiekre.

Állandó tevékenységek:

a) Néptánc oktatás 3 csoportban:

-a Terbete néptánc csoport képzése Matyi István vezetésével.

-a Táncoska-óvodások játékokra, táncra és gyermekdalokra való oktatása. Vezetője a Rózsa házaspár.

-fiatal házaspárok(25-35 év között) tánc és népdal gyakorlása hagyományörző és közösségformáló céllal.

b) Az Őszikék nyugdíjas klub hétfő délutáni találkozói jó alkalmak az előre meghatározott téma (történelmi, irodalmi stb.) megbeszélésére és a mindennapi gondok megosztására, egymásra figyelésre. Közös ünneplésre nyújtanak lehetőséget a havonta megtartott születés- és névnapok.

c) Könyvtár. Tekintettel arra, hogy a Pro Zilah civil szervezet könyvtárájának az EMKE helyet biztosított (kb. 8000 kötet). A két könyvtár egységes vezetés és rendezés alatt van. Rövidesen újra várja olvasóit sokkal nagyobb kínálattal. A 2011-es év mindkét könyvtárájának számára saját erőből a bővítés, a rendezés és a számítógépes nyilvántartás éve volt, ami természetesen folytatódik 2012-ben is.

Eseti tevékenységek:

- Petőfi est. Petőfi Sándor és Szendrei Julia életét és házasságát méltatta Csiszár Zsuzsa. Ennek az időszaknak a verseiből olvasott fel Kerekes Edit és Szilágyi Sándor, majd a közönség bevonásával Petőfi megzenésített verseit énekeltük.

- Kós Károly és a Kiáltó Szó mának szóló üzenetéről értekeztek Dr. Bajusz István és László László tanárok.

- Nemzeti ünnepünk alkalmából előadást tartottunk: A nők szerepe az 1848-49-es forradalomban címen (Lakó Éva). Részt vettünk az RMDSZ és más civil szervezetek rendezvényén és az emlékhelyek koszorúzásán.

- A magyar költészet napján József Attila életéről és költészetéről hangzott el egy gyönyörű előadás, amit szemelvényként néhány halhatatlan versének ismertetése, felolvasása követett.

- Anyák napján a nők szerepéről a családban és a társadalomban a kőkorszaktól napjainkig téma kapcsán két előadás hangzott el. (Lakó Éva és Csiszár Zsuzsa), majd a magyar költők anyákról szóló legszebb verseiből olvasott fel Kerekes Edit.

- A szilágysági műemlékek megismerésére kirándulást szerveztünk, a költségek egy részét pályázati úton a Communitas biztosította. Az egynapos túra alkalmával jártunk Zsibón (templom+Wesselényi kastély), Lompérton (templom+Ady emlékek), Ilosván (templom+Ilosvai Selymes Péter emlékezete), Somlyóújlakon (románkori templom), Szilágysomlyón (templomok, zsinagóga+vár), Krasznán (templom) és Magyarkecelen (templom). Estére értünk haza Zilahra.